

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

31 MEI 1960.

WETSONTWERP

tot wijziging en aanvulling van de wet van 2 december 1938 waarbij toelating wordt verleend tot het oprichten van een Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE MIDDENSTAND (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER EECKMAN.

DAMES EN HEREN,

Uwe ter zake bevoegde Commissie heeft in haar zitting van dinsdag 3 mei 1960 het ontwerp n° 498 besproken en goedgekeurd.

Het ontwerp heeft ten doel het bestaande Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand te reorganiseren en het zodanig uit te rusten opdat het de hem opgedragen taak naar behoren zou kunnen vervullen, dit in het kader van de door de huidige Regering gevoerde middenstands-politiek.

Deze politiek is vooral gericht op de expansiemogelijkheden van de kleine en middengrote ondernemingen.

Het spreekt van zelf dat voor het bereiken van dit doel op een dubbel vlak verantwoordelijkheden dienen genomen te worden, met name door de overheid en door het ondernemingshoofd zelf.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Moyersoen.

A. — Leden : de heren Charpentier, Counson, De Mey, Eeckman, Gaspar, Hermans, Lavens, Olslaeger, Servais, Tanghe, Van Hamme, Verbaanderd. — Boeykens, Boutet, Cudell, Deruelles, Lacroix, Massart, Peeters (Justin), Van Heupen, Van Trimpont. — Boey, de Looze.

B. — Plaatsvervangers : Mevr. de Moor-Van Sina, de heren Fimmers, Lebas, Lefèvre, Saint-Remy, Verroken. — Craeybecks, De Groot, Mme Fontaine-Borguet, de heren Nazé, Van Winghe. — D'haeseleer.

Zie :

498 (1959-1960) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

31 MAI 1960.

PROJET DE LOI

modifiant et complétant la loi du 2 décembre 1938 permettant la création d'un Institut d'Etude économique et sociale des Classes Moyennes.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES CLASSES MOYENNES (1),
PAR M. EECKMAN.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné et approuvé le projet n° 498 en sa séance du mardi 3 mai 1960.

Le projet tend à réorganiser et outiller l'Institut d'Etude économique et sociale des Classes Moyennes pour qu'il puisse remplir comme il convient la mission qui lui est confiée dans le cadre de la politique actuelle du Gouvernement en faveur des Classes Moyennes.

Cette politique vise essentiellement les possibilités d'expansion, des petites et moyennes entreprises.

Il va de soi qu'à cet effet des responsabilités doivent être prises à un double niveau, à savoir par l'autorité et par le chef d'entreprise lui-même.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Moyersoen.

A. — Membres : MM. Charpentier, Counson, De Mey, Eeckman, Gaspar, Hermans, Lavens, Olslaeger, Servais, Tanghe, Van Hamme, Verbaanderd. — Boeykens, Boutet, Cudell, Deruelles, Lacroix, Massart, Peeters (Justin), Van Heupen, Van Trimpont. — Boey, de Looze.

B. — Suppléants : Mme de Moor-Van Sina, MM. Fimmers, Lebas, Lefèvre, Saint-Remy, Verroken. — Craeybecks, De Groot, Mme Fontaine-Borguet, MM. Nazé, Van Winghe. — D'haeseleer.

Voir :

498 (1959-1960) :

— N° 1 : Projet de loi.

De Regering en het Parlement hebben reeds een belangrijke en doeltreffende wetgeving, ten behoeve van de ondernemingshoofden, ter hand gesteld, zoals b. v.: de wetten en besluiten op de : beroepsuitoefeningsvoorraarden; beroepsopleiding en beroepsvervolmaking; kredietverlening; woningbouw; economische expansie.

De Regering is er zich van bewust dat, naast deze algemene bevorderingsmaatregelen, ook de vereiste wetenschappelijke zorg dient besteed aan de problemen die worden gesteld door het bestaan, de ontwikkeling en de toekomst van de Middenstand.

Hiervoor is een zelfstandige, wetenschappelijke instelling nodig die op objectieve wijze de vraagstukken bestudeert, de nodige enquêtes doet en welke zich, inzake documentatie en het inwinnen van inlichtingen, tot de Middenstand en zijn organisaties kan richten zonder dat deze beducht zijn voor welkdanige inmenging ook.

Dergelijke opdracht werd aan het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand toevertrouwd.

Oprichting van een Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand.

De wet van 2 december 1938 (*Belgisch Staatsblad* van 4 december 1938) machtigt de Koning een « Economisch en Sociaal Instituut van de Middenstand » op te richten. Bij besluit van de Regent van 12 november 1946 (*Belgisch Staatsblad* van 18 en 19 november 1946) werd bedoeld Instituut opgericht. Bij Regentsbesluit van 30 december 1946 (*Belgisch Staatsblad* van 6 en 7 januari 1947) werden de voorzitter en leden van de Raad van beheer benoemd.

Bij Regentsbesluit van 24 augustus 1947 (*Belgisch Staatsblad* van 20 september 1947) werd de directeur benoemd, terwijl bij Regentsbesluit van 2 oktober 1947 (*Belgisch Staatsblad* van 5 oktober 1947) de secretaris van het Instituut werd benoemd. Bij besluit van de Regent dd. 18 augustus 1947 (*Belgisch Staatsblad* van 1 en 2 september 1947) wordt het organiek reglement van het Economisch en Sociaal Instituut uitgevaardigd.

**

Het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand heeft nooit over de nodige middelen en een geschikte uitrusting mogen beschikken om het in de mogelijkheid te stellen zijn opdrachten tot een goed einde te brengen.

De Raad van Beheer is gelast zowel met de leiding van het studiewerk als met de administratieve aangelegenheden.

Het Instituut beschikt slechts over 23 personeelsleden.

De aandacht zij er op gevestigd dat in 1959 het Nederlandse « E.I.M. » 115 personeelsleden telde.

De Regering is de mening toegedaan dat het ogenblik gekomen is om het Instituut te reorganiseren en het zodanig uit te rusten dat het zijn taak naar behoren zou kunnen vervullen.

Deze organisatie streeft naar :

1° Rationalisatie en versoepeling van de werking van het beheersorgaan.

De Raad van beheer is thans zowel belast met het algemeen administratief en financieel beheer als met de verantwoording van de wetenschappelijke opdracht. Deze beide opdrachten dienen best gescheiden. Voortaan zal een beperkt orgaan, het Directiecomité, belast zijn met het materieel beheer en een ander orgaan, het Wetenschappelijk Comité — bijgestaan door gespecialiseerde afdelingen — zal de wetenschappelijke opdracht op zich nemen.

Beide zullen zich op hun specifiek terrein bewegen.

Le Gouvernement et le Parlement ont déjà doté les chefs d'entreprise d'une législation importante et efficace, notamment les lois et arrêtés concernant les conditions d'exercice de la profession; la formation et le perfectionnement professionnels; le crédit; la construction d'habitations, l'expansion économique.

Le Gouvernement estime qu'en plus de ces mesures générales de promotion, les problèmes que posent l'existence, le développement et l'avenir des Classes Moyennes doivent faire l'objet d'une recherche scientifique adéquate.

Il faut pour cela qu'une institution scientifique autonome étudie objectivement les questions, qui organisent les enquêtes nécessaires et qui puisse, dans un but d'information et de documentation, s'adresser aux Classes Moyennes et à leurs organisations sans que celles-ci aient à craindre une immixtion quelconque de tiers.

C'est la mission confiée à l'Institut d'Etude économique et sociale des Classes Moyennes.

Création d'un Institut d'Etude économique et sociale des Classes Moyennes.

La loi du 2 décembre 1938 (*Moniteur belge* du 4 décembre 1938) autorise le Roi à créer un « Institut d'Etude économique et sociale des Classes Moyennes ». Cet Institut a été créé par arrêté du Régent du 12 novembre 1946 (*Moniteur belge* des 18 et 19 novembre 1946). Le président et les membres du Conseil d'administration furent désignés par arrêté du Régent du 30 décembre 1946 (*Moniteur belge* des 6 et 7 janvier 1947).

Le directeur fut désigné par arrêté du Régent du 24 août 1947 (*Moniteur belge* du 20 septembre 1947), tandis que le secrétaire de l'Institut fut nommé par arrêté du Régent du 2 octobre 1947 (*Moniteur belge* du 5 octobre 1947). L'arrêté du Régent du 18 août 1947, publié au *Moniteur belge* des 1er et 2 septembre 1947, contient le règlement organique de l'Institut d'Etude économique et sociale.

**

L'Institut d'Etude économique et sociale des Classes Moyennes n'a jamais disposé des moyens nécessaires ni d'un équipement adéquat pour pouvoir mener à bonne fin ses missions.

Le Conseil d'administration est chargé, tant de la direction des travaux d'étude que des questions administratives.

L'Institut ne dispose que de 23 agents.

Nous attirons votre attention sur le fait qu'en 1959 le « E.I.M. » aux Pays-Bas comptait un effectif de 115 agents.

Le Gouvernement estime que le moment est venu de réorganiser l'Institut et de l'équiper de façon à lui permettre de mener sa tâche à bonne fin.

Cette réorganisation tend à réaliser :

1° Une rationalisation et un assouplissement du fonctionnement de l'organe de direction.

Actuellement, le Conseil d'administration est chargé de la gestion générale administrative et financière en même temps qu'il assume la responsabilité de la mission scientifique. Ces deux tâches auront tout avantage à être séparées. Dorénavant un organe restreint, le Comité de direction, sera chargé de la gestion matérielle et un autre organe, le Comité scientifique assisté de sections spécialisées, assumera la tâche scientifique.

Tous deux se mouvront dans leur domaine propre.

2e Verhoging van het wetenschappelijk karakter van het Instituut.

De medewerking van de universitaire kringen is voorstaan voorzien in de organen die verantwoordelijk zijn voor de wetenschappelijke waarde van het geleverde werk. Zij zullen worden bijgestaan door vertegenwoordigers van de Middenstandsorganisaties zodat het contact met het bedrijfsleven verzekerd blijft.

3^e Coördinatie van de werkzaamheden van het Instituut met deze van andere bestaande Middenstandsinstellingen.

Deze instellingen zullen vertegenwoordigd zijn in de nieuwe afdelingen die in de Wetenschappelijke Raad worden opgericht.

Deze coördinatie wordt eveneens bevorderd door een nauwkeuriger bepaling en afbakening van de opdracht van het Instituut. Aldus zal het beter in staat zijn om de vraag naar « wetenschappelijke gegevens » en voorlichting, uitgaande van deze instellingen, te beantwoorden.

4^e Aanpassing van de inwendige structuur van het Instituut.

De veelvuldigheid en de voortdurende uitbreiding van de taken die aan het Instituut worden opgedragen, noodzakken gespecialiseerde en geëigende diensten. Ten einde het Instituut in staat te stellen de nieuwe toevertrouwde opdrachten uit te voeren, worden dan ook vier diensten voorzien: de dienst algemene studiën, de enquêtendienst, de dienst onderzoek en statistiek, de informatie- en documentatielidienst.

De Regering is besloten het Instituut al de middelen te verlenen die nodig zijn voor het vervullen van deze veelvuldige en onontbeerlijke taak.

Zij geeft er zich rekenschap van dat de vaak getrokken vergelijking tussen het Belgisch en de buitenlandse instituten niet opgaat zo men er rekening mede houdt dat, bijvoorbeeld, voor de enquêtendienst ons Instituut slechts over 2 enquêteurs beschikt tegenover de ongeveer 70 personeelsleden, die, einde 1958, werkzaam waren in de enquête- en statistiekdienst van het Nederlands Instituut. Bovendien beschikte dit voor 1959 over een begroting die driemaal groter was dan deze van het Belgisch Instituut !

De in het ontwerp voorgestelde structurele aanpassingen bieden de mogelijkheid, de Belgische Middenstand het zolang verwachte en voor zijn bevordering onontbeerlijke wetenschappelijke instrument te verlenen.

2e Une accentuation du caractère scientifique de l'Institut.

La participation des milieux universitaires est dorénavant prévue au sein des organes chargés de la responsabilité de la valeur scientifique des travaux. Ils seront assistés par des représentants des organisations des Classes Moyennes, de telle sorte que le contact avec la vie des entreprises reste assuré.

3e Une coordination des activités de l'Institut avec celles des autres institutions des Classes Moyennes existantes.

Celles-ci seront représentées dans les nouvelles sections créées au sein du Conseil scientifique.

Cette coordination sera également facilitée par une définition et une délimitation plus précise de la mission de l'Institut. De cette façon, ce dernier sera mieux en mesure de répondre aux besoins de renseignements et de « données scientifiques » demandés par ces institutions.

4e Adaptation de la structure interne de l'Institut.

La multiplicité et l'extension continue des tâches exigées de l'Institut nécessitent des services spécialisés et appropriés. Quatre services sont constitués pour répondre aux nouvelles missions confiées à l'Institut : le service d'études générales, le service d'enquête, le service de recherche et de statistique, le service d'information et de documentation.

Le Gouvernement est décidé à doter l'Institut des moyens nécessaires pour accomplir sa tâche, multiple et indispensable.

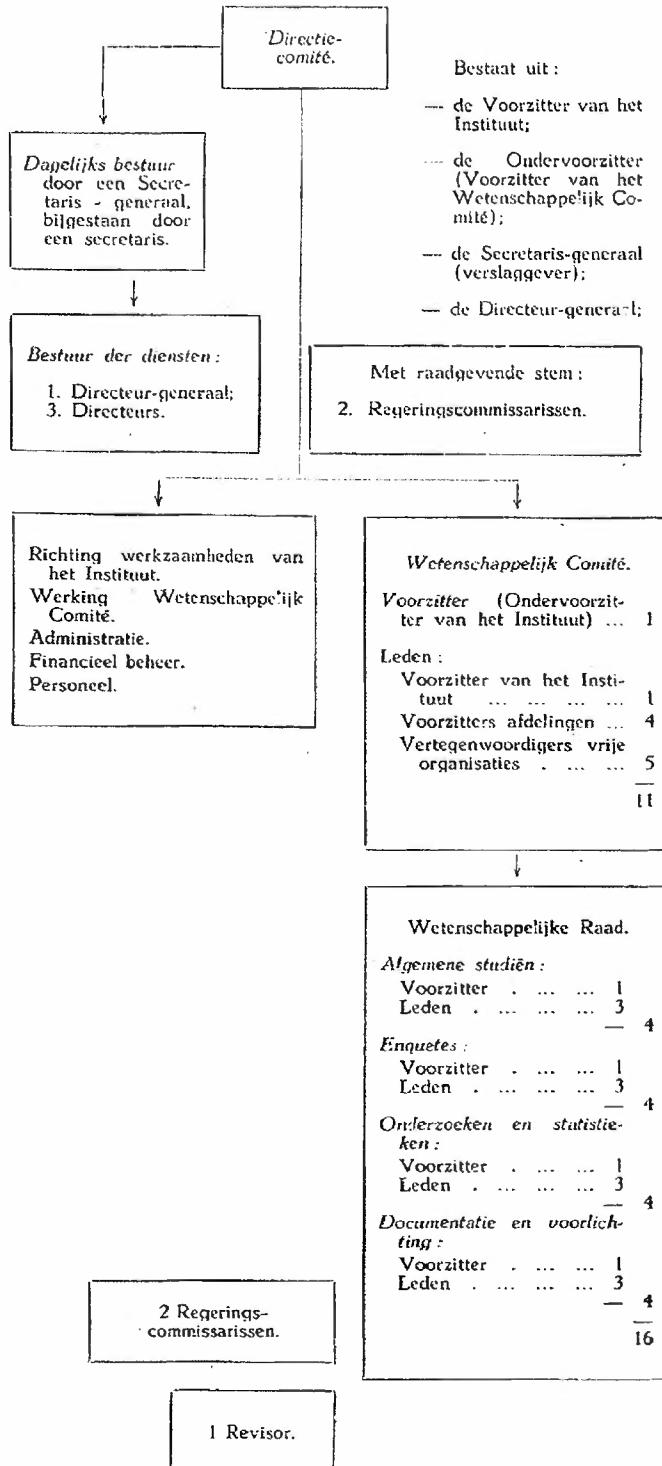
Il se rend compte de ce que la comparaison souvent faite entre l'Institut belge et les instituts étrangers n'a pas de sens si l'on considère que pour le service d'enquête, par exemple, notre Institut ne dispose que de 2 enquêteurs, comparativement aux 70 agents que, fin 1958, comptaient les services d'enquête et de statistique de l'Institut néerlandais. En outre, celui-ci disposait en 1959, d'un budget trois fois plus élevé !

Les aménagements structurels proposés dans ces aménagements permettent de doter les Classes Moyennes de Belgique de l'outil scientifique tant attendu et indispensable à leur promotion.

ECONOMISCHE EN SOCIAAL INSTITUUT
VOOR DE MIDDENSTAND.

(Wet van 2 december 1938.)

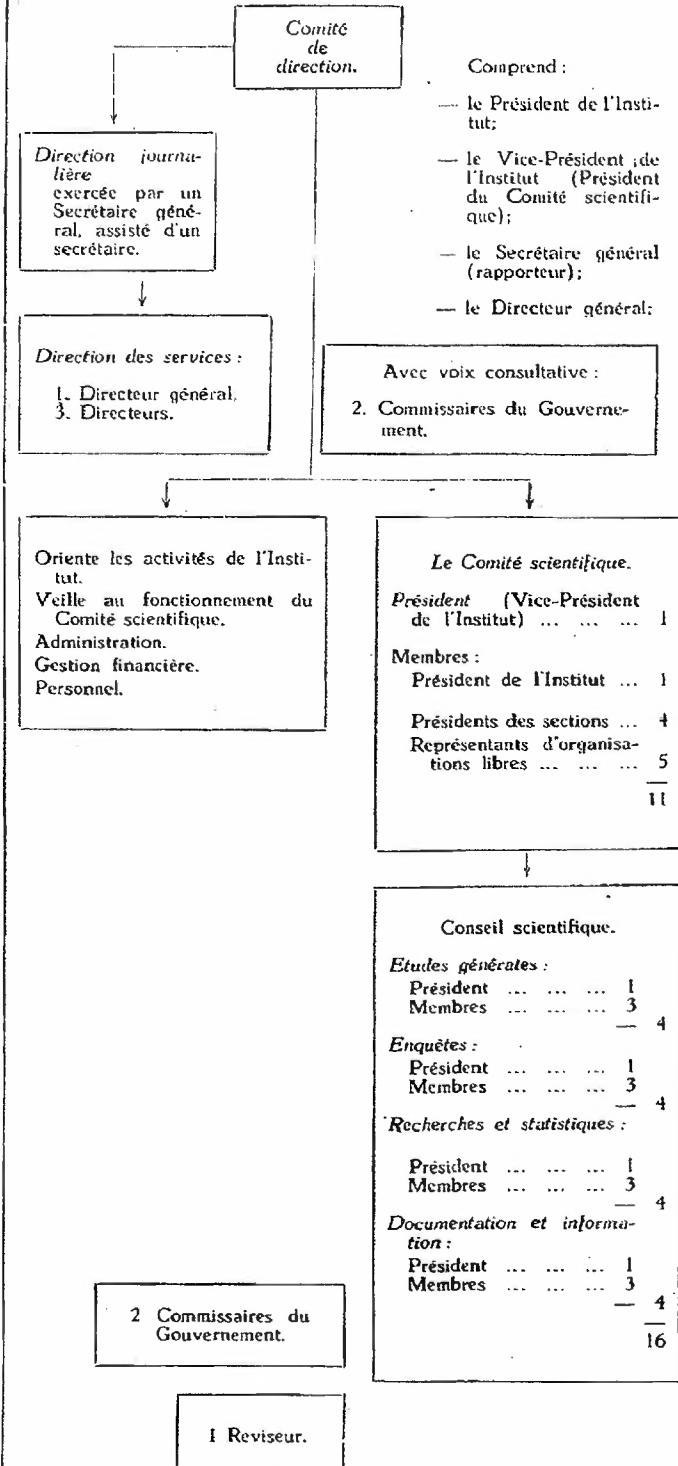
Reorganisatie volgens ontwerp nr 498.

INSTITUT D'ÉTUDE ÉCONOMIQUE ET SOCIALE
DES CLASSES MOYENNES.

(Loi du 2 décembre 1938.)

Réorganisation prévue par le projet n° 498.

Besprekking.

De Minister van Middenstand geeft een uiteenzetting van het wetsontwerp (cfr. Memorie van Toelichting). Hij wijst op het grondbeginsel er van met name op de splitsing van de Raad van Beheer van het Instituut in een Directiecomité belast met het administratief en financieel beheer, en de Wetenschappelijke Raad belast met het eigenlijk wetenschappelijk onderzoek. Uit de tegenwoordige toestand blijkt dat de grote meerderheid van de huidige beslommeringen benomen zijn door vraagstukken van beheer, welke aan het eigenlijk wetenschappelijk onderzoek in de weg staan.

De opdrachten van het Instituut werden duidelijker afgelijnd, met dien verstande dat de eigenlijke wetenschappelijke opdrachten voorbehouden blijven aan het Instituut. Er zal vermeden worden dat het Instituut zich zou moeten uitspreken over politieke actualiteitsvraagstukken. Door de oprichting van de Wetenschappelijke Raad zal het mogelijk zijn in het Instituut universitaire technici aan te werven.

Dit wetsontwerp geeft dus aan het Instituut de technische middelen om zijn taak naar behoren te volbrengen. Hij wijst op de geweldige achterstand die wij moeten inlopen ten aanzien van andere landen, bijvoorbeeld Nederland, die over 70 enquêteurs beschikt terwijl wij slechts over een onbeduidend aantal van 2 dergelijke technici beschikken.

Een lid verklaart zich uit naam van de oppositie akkoord met het wetsontwerp. Persoonlijk heeft hij dikwijls de gebrekige documentatie omtrent de Middenstand betreurd. Hij vraagt dat één enkele publicatie van het Instituut ruim verspreid zou worden. Hij vraagt of de in de Nationale Commissie voor de economische expansie bestaande diensten ook zullen werken voor het Instituut.

De Minister antwoordt dat dit niet het geval zal zijn; het doel van het Instituut ligt elders. Het Instituut moet zich afzijdig houden van rechtstreekse tussenkomsten in zaken die een onmiddellijke politieke weerslag kunnen hebben; er moet vermeden worden dat het in konflikt zou komen met de Minister van Middenstand. De door het Instituut toegepaste methodes zullen zijn: sociologische en economische enquêtes, peilingen, het aanleggen van een documentatie, het uitbrengen van adviezen aan de Minister of aan de organieke middenstandsinstellingen.

Een lid waarschuwt nochtans de Minister tegen de mogelijkheid dat de opdracht van het Economisch en Sociaal Instituut zou kunnen duplereer met dit van de Nationale Commissie voor de economische expansie, wat betreft de onderzoeken en het aanleggen van de statistieken. De bevoegdheden en de opdrachten van het Instituut moeten duidelijk afgelijnd zijn. Hij vraagt zich dan ook af of de hervorming van het Instituut niet zou moeten gepaard gaan met een wetsontwerp betreffende de coördinatie van al de diensten van de Middenstand die zich met de theoretische aspecten van die problemen inlaten.

Een ander lid vraagt of gezien de uitleg van de Minister het Instituut niet te ver van de onmiddellijke problemen zal gehouden worden.

In zijn antwoord :

a) onderstreept de Minister het onderscheid dat van uit een juridisch oogpunt moet gemaakt worden tussen het Instituut en de Nationale Commissie voor economische expansie. Het Instituut is bij de wet opgericht, terwijl de Nationale Commissie het bij koninklijk besluit is. De Nationale Commissie heeft dus geen institutionele structuur. Immers de Minister heeft geen wetsontwerp betreffende

Discussion.

M. le Ministre des Classes Moyennes expose l'objet du projet de loi (cfr. Exposé des Motifs). Il en fait ressortir le principe fondamental : la division du Conseil d'administration de l'Institut en un Comité de direction, chargé de la gestion administrative et financière, et en un Conseil scientifique, chargé de la recherche scientifique proprement dite. Il ressort de la situation actuelle que la plupart des ennuis proviennent des problèmes de gestion, qui entravent la recherche scientifique proprement dite.

Les missions de l'Institut ont été précisées, étant entendu que seules les missions scientifiques proprement dites à long terme sont réservées à l'Institut. On évitera que l'Institut ne soit appelé à se prononcer sur des problèmes d'actualité politiques. La création du Conseil scientifique permettra le recrutement de techniciens universitaires.

Le projet de loi dote ainsi l'Institut des moyens techniques et financiers nécessaires pour lui permettre de remplir sa mission comme il convient. Il signale le retard considérable qu'il nous reste à combler par rapport à d'autres pays, tels que les Pays-Bas par exemple, qui disposent de 70 enquêteurs, alors que nous ne disposons que du nombre dérisoire de 2 enquêteurs.

Un membre se rallie au projet de loi au nom de l'opposition. Personnellement, il lui est arrivé souvent de regretter la documentation défective sur les Classes Moyennes. Il demande qu'une publication de l'Institut soit diffusée sur une grande échelle. Il voudrait savoir, en outre, si les services de la Commission nationale pour l'expansion économique travailleront également pour l'Institut.

M. le Ministre répond que non, le but de l'Institut étant différent. Celui-ci doit s'abstenir d'interventions directes qui pourraient avoir des répercussions politiques; il faut éviter qu'il entre en conflit avec le Ministre des Classes Moyennes. L'Institut appliquera les méthodes suivantes : enquêtes sociologiques et économiques, sondages, constitution d'une documentation, donner des avis au Ministre ou aux institutions organiques des Classes Moyennes.

Toutefois, un membre signale que la mission de l'Institut économique et social pourrait faire double emploi avec celle de la Commission nationale pour l'expansion économique quant aux recherches et à l'établissement de statistiques. Les attributions et les missions de l'Institut doivent être nettement délimitées. On peut se demander, dès lors, si la réforme de l'Institut ne devrait pas être assortie d'un projet de loi sur la coordination de tous les services des Classes Moyennes s'occupant de l'aspect théorique de ces problèmes.

Un autre membre demande si, étant donné l'exposé du Ministre, l'Institut ne sera pas tenu trop à l'écart des problèmes immédiats.

Dans sa réponse, le Ministre :

a) fait ressortir la distinction qui, du point de vue juridique, doit être faite entre l'Institut et la Commission nationale pour l'expansion économique. L'Institut a été créé par une loi, tandis que la Commission nationale a été instituée par arrêté royal. Cette Commission n'a donc pas une structure institutionnelle. Le Ministre d'ailleurs s'est abstenu de déposer un projet de loi concernant cette Com-

dese Commissie willen indienen, omdat hij niet zeker was over hetgeen zij zou hebben gepresteerd. Nu dat deze Commissie een jaar in werking is, kan deze zaak herzien worden;

b) het Instituut een specifieke opdracht heeft. Terwijl de Nationale Commissie zich bezig houdt met de vraagstukken die rechtstreeks verband houden met de productiviteit van de kleine en middengrote ondernemingen, houdt het Instituut zich bezig met studies op meer lange termijn. De Minister citeert een paar voorbeelden: het Instituut kan belast worden met een onderzoek betreffende de maatschappelijke zekerheid van de zelfstandigen; met de studie van de kostprijs in de middenstandsbedrijven, enz.; terwijl het bezwaarlijk zou kunnen geraadpleegd worden, over de pensioenen van de zelfstandigen of over de grondwet. Telkens als het Instituut in het verleden geraadpleegd werd over politieke actualiteitsvraagstukken, was het moeilijk een advies uit te brengen zonder gevaar te lopen in strijd te komen met het standpunt van de Minister.

c) uit de hogervermelde voorbeelden blijkt duidelijk dat het Instituut nochtans niet verwijderd zal gehouden worden van de economische en sociale realiteit.

Een commissaris wijst erop dat de Nationale Commissie nochtans ook een bibliotheek aanlegt, taak die insgelijks in de bevoegdheid valt van het Instituut (art. 1, 4°).

De Minister antwoordt dat deze taak in de bevoegdheid valt van het Instituut.

Een andere commissaris verklaart zich voorstander van de hervorming, doch vraagt zich af of de in het eerste artikel omschreven opdrachten ver genoeg reiken: dient het Instituut zich ook niet onledig te houden met een economische programmatie ten behoeve van de middenstand? Voorts vraagt hij wie het programma van de wetenschappelijke opzoeken zal vaststellen. Hij vraagt dat het Instituut zich van de realiteit niet zou afzonderen.

Dezelfde commissaris vraagt verder of alle openbare of private instellingen zich tot het Instituut zullen mogen wenden, dus niet alleen de Regering, de Minister, de Hoge Raad van de Middenstand, doch ook de provincies, de gemeenten, de professionele en interprofessionele federaties, enz.

Ten slotte vraagt hij of men door dit wetsontwerp de wetenschappelijke opzoekingsorganismen niet zal vermeengvuldigen. Hij wijst erop dat het Departement van Economische Zaken over een dienst voor studie en documentatie beschikt; hij vraagt of met dit instituut geen vraagstuk van coördinatie is gesteld?

a) Wat betreft de eerste vraag, verwijst de Minister naar het eerste artikel, 1° en 2°. De daarin vermelde opdrachten gaan verder dan documentatie en houden verband met de economische programmatie.

b) Het is de Wetenschappelijke Raad onder de leiding van het Wetenschappelijk Comité, die het programma van de wetenschappelijke opzoeken, vastgesteld door het Directiecomité, zal uitwerken. Dit Comité zal initiatieven mogen nemen en vraagstukken mogen behandelen, onverschillig of deze uitgaan van openbare of van private instellingen.

c) De Minister meent niet dat er inflatie is aan instituten. Er zijn tal van middenstandsvraagstukken waarvan het onderzoek in de huidige stand van zaken aan geen enkel bestaand instituut kan opgedragen worden.

Op aandringen van een lid bevestigt de Minister dat vrije organisaties zich zullen mogen wenden tot het Instituut, en dat het Directiecomité van het Instituut zich zal uitspreken over de ontvankelijkheid van de

mission, étant donné qu'il avait des doutes quant aux services qu'il pouvait attendre d'elle. La Commission ayant fonctionné depuis un an, cette question peut être réexamинée.

b) l'Institut, poursuit le Ministre, a une mission spécifique. Tandis que la Commission s'occupe des problèmes intéressant directement la productivité des petites et moyennes entreprises, l'Institut procède à des études à long terme. Le Ministre cite quelques exemples : l'Institut peut être chargé d'une enquête sur la sécurité sociale des travailleurs indépendants, de l'étude du prix de revient dans les entreprises des Classes Moyennes, etc.; alors qu'il serait difficile de le consulter sur la question des pensions des travailleurs indépendants ou sur la loi de cadenas. Dans le passé, chaque fois que l'Institut a été consulté au sujet de problèmes politiques d'actualité, il était difficile d'émettre un avis sans courir le risque de s'opposer au point de vue du Ministre.

c) fait observer qu'il résulte clairement des exemples précédés que l'Institut ne sera toutefois pas tenu à l'écart de la réalité économique et sociale.

Un membre fait observer que la Commission constitue également une bibliothèque, ce qui est également une des attributions de l'Institut (art. 1, 4°).

Le Ministre répond que cette tâche rentre dans les attributions de l'Institut.

Un autre membre est favorable à la réforme, mais il se demande si les missions énumérées à l'article premier sont d'une portée assez large. L'Institut ne devrait-il pas également s'occuper d'une « programmation » économique en faveur des classes moyennes ? Il demande, d'autre part, qui établira le programme des recherches scientifiques. Il souhaite que les travaux de l'Institut s'inspirent de la réalité.

Le même membre demande encore si tous les organismes publics ou privés pourront s'adresser à l'Institut, c'est-à-dire non seulement le Gouvernement, le Ministre, le Conseil supérieur des Classes Moyennes, mais aussi les provinces, les communes, les fédérations professionnelles et interprofessionnelles, etc.

Il demande enfin si le présent projet de loi n'aura pas pour effet d'augmenter le nombre des organismes s'occupant de la recherche scientifique. Il fait observer que le Département des Affaires Économiques dispose d'un Service d'études et de documentation; il se demande s'il ne se pose pas un problème de coordination avec ledit service.

a) En ce qui concerne la première question, le Ministre se réfère à l'article premier, 1° et 2°. Les missions qui y sont énumérées dépassent le cadre de la documentation et se rapportent à la « programmation » économique.

b) C'est le Conseil scientifique, sous la direction du Comité scientifique, qui établira le programme des recherches scientifiques établi par le Comité de direction. Ce Comité pourra prendre des initiatives et examiner des problèmes, peu importe qu'ils émanent d'organismes publics ou privés.

c) Le Ministre ne croit pas qu'il y ait inflation d'instituts. Nombreux sont les problèmes des Classes Moyennes dont l'étude, dans l'état des choses actuel, ne peut être confiée à aucun institut existant.

Sur l'insistance d'un membre, le Ministre confirme que les organismes libres pourront s'adresser à l'Institut et que le Comité de direction de l'Institut statuera sur la recevabilité de la demande. Dans ce domaine, l'Institut est entière-

aanvraag. Op dit gebied is het Instituut volkommen onafhankelijk, want de Regeringscommissaris heeft alleen een vetorecht betreffende de aanwending van de kredieten.

Op een vraag van een ander lid, verklaart de Minister dat welvaartorganismen b.v. deze opgericht voor de ontwikkeling van het bedrijfsleven, in bepaalde gebieden, zich ook tot het Instituut zullen mogen wenden. De Minister geeft overigens in dit verband lezing van artikel 7 van de bestaande statuten van het Instituut.

De algemene besprekking is hiermede afgesloten.

Onderzoek van de artikelen.

Eerste artikel.

De voorzitter van de Commissie vraagt waarom in het eerste artikel, dat artikel 3 van de wet van 2 december 1938 wijzigt, de vrije beroepen werden opgenomen.

De Minister antwoordt dat dit geschiedt is in het belang van de vrije beroepen en dat sommige afdelingen van de Raad, b. v. de afdeling « enquêtes » zich op nuttige wijze zullen kunnen bezig houden met vraagstukken betreffende vrije beroepen, zo deze zulks wensen.

Een lid vraagt waarom de Minister niet met alle opmerkingen van de Raad van State in de tekst van zijn ontwerp rekening heeft gehouden. Hij citeert enkele voorbeelden. B. v. bladzijde 5, vijfde alinea : de laatste zin werd niet opgenomen.

De Minister antwoordt dat deze tekst overgenomen werd in het eerste artikel, 6^e.

Een lid vraagt waarom de Minister het advies van de Raad van State niet heeft gevolgd, voorstellend dat de opsomming, gegeven in het eerste artikel van de opdrachten van het Instituut zou weggelaten worden. Deze opsomming mag niet limitatief zijn.

De Minister antwoordt dat het volstrekt nodig was deze opsomming in de tekst op te nemen, daar de opdracht van het Instituut werd verruimd.

Op voorstel van een lid, wordt in de tekst van het eerste artikel het woord « handelsbedrijven » vervangen door het woord « handelsondernemingen ».

Het eerste artikel en de overige artikelen van het wetsontwerp zijn aangenomen.

Het wetsontwerp is in zijn geheel eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
P. EECKMAN.

De Voorzitter,
L. MOYERSOEN.

Le Rapporteur,
P. EECKMAN.

Le Président,
L. MOYERSOEN.

AMENDEMENT AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Eerste artikel.

Op de derde regel van artikel 3, het woord :

« handelsbedrijven »,
vervangen door :
« handelsondernemingen ».

ment autonome, le commissaire du Gouvernement n'ayant qu'un droit de veto en ce qui concerne l'affectation des crédits.

En réponse à la question d'un autre membre, le Ministre déclare que des organismes, par exemple ceux créés pour le développement de certains secteurs de la vie économique, pourront s'adresser également à l'Institut. A ce propos, le Ministre donne lecture de l'article 7 des statuts de l'Institut.

La discussion générale est close.

Examen des articles.

Article premier.

Le président de la Commission demande pourquoi l'article premier qui modifie l'article 3 de la loi du 2 décembre 1938, a repris les professions libérales.

Le Ministre répond que cela s'est fait dans l'intérêt des professions libérales et que certaines sections du Conseil, par exemple la section des « enquêtes » pourra s'occuper utilement de questions concernant les professions libérales, si celles-ci le désirent.

Un membre demande pourquoi le Ministre n'a pas tenu compte dans le texte de son projet de toutes les observations du Conseil d'Etat. Il cite quelques exemples. Ainsi, page 5, cinquième alinéa : la dernière phrase n'a pas été reprise.

Le Ministre répond que ce texte a été repris à l'article premier, 6e.

Un membre demande pourquoi le Ministre n'a pas suivi l'avis du Conseil d'Etat, tendant à supprimer à l'article premier l'énumération des missions de l'Institut. Cette énumération ne peut être limitative.

Le Ministre répond qu'il était indispensable de reprendre cette énumération dans le texte, la mission de l'Institut ayant été élargie.

Sur proposition d'un membre, le terme « handelsbedrijven » dans le texte néerlandais de l'article premier est remplacé par le terme « handelsondernemingen ».

L'article premier ainsi que les autres articles du projet de loi sont adoptés.

Le projet de loi dans son ensemble est adopté à l'unanimité.

AMENDEMENT ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Article premier.

A la troisième ligne du texte néerlandais, remplacer le mot :

« handelsbedrijven »,
par le mot :
« handelsondernemingen ».